

Det var till synes ovanligt få skådare på Öland när medelhavsstenskvätta peps ut vid Näsbybadet. Men skenet bedrog. Snabbt samlades ett par hundra skådare. Foto: Bister

Medelhavsstenskvätta vid Näsbybadet och Kåse huvud

RARITETER

En mycket vacker hanne medelhavsstenskvätta upptäcktes av en hittills okänd skådare mitt under C3:s pingsthelg på Öland.

– Jag skådade vid Näsbybadet när en kille kom fram till mig och berättade att han sett en stenskvätta som han inte riktigt fick kläm på, berättar Donät Hullman.

– Tyvärr kommer jag inte ihåg vad han heter, men vi återfann skvättan ganska snabbt och kunde gemensamt arta den till medelhavsstenskvätta.

Donät larmade fågeln och efter bara en halvtimme hade flera hundra skådare samlats. Fågeln kunde ses bra på stolpar och på marken när den näringssökte. Efter en dryg timme försvann den dock norrut, men återupptäcktes på sena eftermiddagen närmare Össby.

Dagen efter var den dock borta. Knapp två veckor senare – den 28 maj – upptäckte Hans Larsson

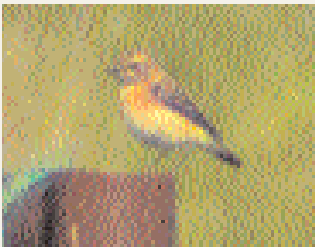

Pingsthelgens absolut största raritet på Öland var en tjugusig medelhavsstenskvätta vid Näsbybadet. Foto: Bister

en hona vid Kåse huvud i Skåne. Totalt hann fyra andra skådare se den och Hans Larsson lyckades ta några bilder på fågeln, som var mycket rörlig.

Efter en stund försvann den över en kulle och kunde trots idogt eftersök av många tillresta skåningar inte återfinnas. Det här var det första fyndet för Skåne. – BISTER

Kommentar: Det finns tidigare åtta godkända fynd av medelhavsstenskvätta i Sverige.

Även Skåne besöktes en kort stund av en medelhavsstenskvätta. Foto: Hans Larsson

Dragbar större skrikörn i Norrbotten

Söndagen den 12 juni hittade Krister Mild och Mats Williamson en 4-5K större skrikörn vid Alviksgården söder om Luleå. Innan kvällen var över hade dryga 20-talet lokalskådare hängt in fågeln, som var mycket samarbetsvillig och lät sig beskådas på blott ca 200 m håll.

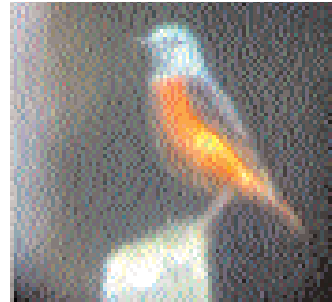
De följande fyra dagarna förblev örnen stationär och satt oftast välexponerad. Även ett antal Västerbottensskådare passade på att stifta bekantskap med gästen från öster, men de som kom till Alvik den 17/6 kom

Dragbar större skrikörn i Norrbotten tillhör sällsyntheterna. Foto: Johan Gelting-Nyström

för sent. Då hade fågeln hunnit dra iväg mot nya öden och äventyr.

Kommentar: I Sverige har större skrikörn påträffats mer än 260 gånger fram till 2003. Av de totalt 27 godkända fynden i Norrbotten har de flesta handlat om sträckande eller högst tillfälligt sedda fåglar. Arten har egentligen inte varit dragbar i landskapet sedan 60-talet trots att ett par under stort hemlighetsmakeri häckade 1973 och 1974. För många innebar örnbesöket alltså ett nytt, efterlängtat landskapskryss. – ANDREAS LIVBOM

Tyvärr försvann stentrasten på Utlängan alldeles för snabbt.

Foto: Lars-Gunnar Lundquist

Stentrast på Utlängan

Den 25 maj tog Lars-Gunnar Lundquist som vanligt på sig blåstället för att slita på Utlängan. Efter några timmars skådning på sydudden lämnade han vid halv 10-tiden sin utrustning för att ta en runda vid fyren. I handjagaren upptäckte han på långt håll en fågel som satt på en stolpe. Fågeln var blågrå på ovasidan och röd under till. L-G kunde bara på konstatera att det var en grann, adult hanne stentrast. Han rusade tillbaka och hämtade sin tub och videokamera och tog för säkerhets skull en snabbtitt i fågelboken för att säkra alla karaktärer.

– Det tog några minuter innan jag var tillbaka. Snabbt riggade jag upp tuben och fick in fågeln och började filma. Avståndet var mellan 100 och 150 meter och det var ett fruktansvärt soldaller. Dessutom var jag andfädd efter sprängmarschen. Allt såg bara suddigt ut i kameran hur jag än ändrade skärpan. Jag är förvånad över att det blev några bilder över huvud taget, påpekar Lars-Gunnar.

Efter snabbdokumentationen larmade L-G fågeln och ringde ett par samtal. När han tittade efter den igen var den borta. Christer Herremo hann

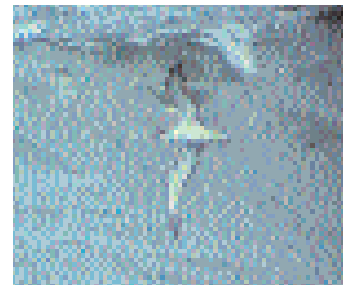

Foto: Lars-Gunnar Lundquist

med första båten ut och hjälpte till att leta, men stentrasten kunde inte återfinnas. – BISTER

Kommentar: Det finns tidigare fyra godkända fynd av stentrast i Sverige. Det senaste från Agunnaryd i Småland 11-14 maj 1999.

Gulnäsa på Hallarna

Gulnäsan glider förbi Hovs Hallar 7 maj.

Foton: Hans Larsson

Det var egentligen inte för att spana havsfågel som Hans Larsson, Tobias Ljungquist, Anders Wigren och David Erterius åkte till Hovs Hallar den 7 maj. Men det hade blåst lite under natten, så både havssula och stormfågel fanns i Laholmsbukten. Strax efter sju på morgonen kom en gulnäbbad lira sakta sträckande ut ur bukten mot SV. Det blev en vacker obs, vilket man lätt inser när man ser bilderna här intill. Som närmast hade de fågeln på 250 meters håll. Förståsig-på-are menar att bilderna talar för att fågeln var av medelhavsrasen *diomedea*. En annan gulnäsa sågs av Ingemar Åhlund sträckande mot V vid Sotenäs i Bohuslän den 19 maj.

– CORELL

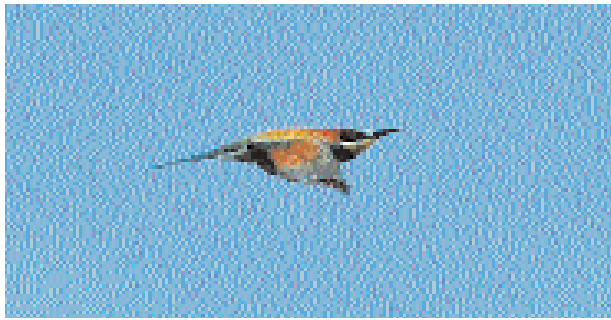
Kommentar: Sedan tidigare finns det 69 godkända fynd av gulnäsa i Sverige, men av dessa är bara två sedda i maj.

Sib tundra i Halland och på Öland

Halland fick ett kort besök av en sibirisk tundraipare den 25 maj. På Getterön hittade Mattias Nilsson en adult hanne, som tyvärr var försvunnen dagen därpå. En annan gammal hanne sibirisk tundraipare upptäcktes av Mats Wallin vid den notoriskt tunga raritetsviken norr om Stora Ören på Öland på kvällen den 13 juli. Fågeln var först lite knepig att få se, men den 15 juli sågs den stora delar av dagen. – CORELL

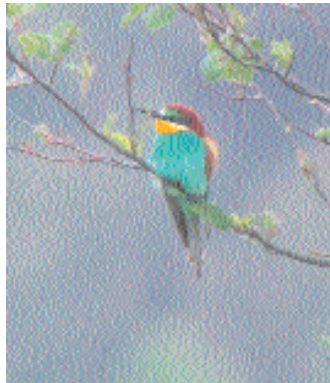
Foto: Corell

Det gäller att se elegant och smidig ut på bild. Södra Lundspetsen 2 juni. Foto: Gabriel Norevik

Färgprakt med halländskt crescendo

Årets första obs av biätare gjordes den 6 maj i Missjö i Östergötland. Nästa blev en fågel vid Alhagen, Sörmland den 11-12 maj. Därefter följde fynd på Stora Fjäderågg, Västerbotten den 21 maj och dagen därpå vid Långebo, Dalsland. Biätare besökte Utlången, Blekinge första gången för året den 24 maj och runt månadskiftet höll det till en fågel på ön. Efter en ströobs den 30 maj fanns det två mer eller mindre stationära biätare på södra Öland de första dagarna i juni, framför allt vid Ottenby. Störst show bjöds det dock på i Halland på nationaldagen. En flock om inte mindre än 11 biätare lät sig beskådas under större delen av eftermiddagen vid Kvarnagården, Varberg. Efter denna urladdning blev det inga fler obsar i juni. – CORELL

Halland firade nationaldagen med 11 inhyrda biätare. Foto: Borje Kollmats

Kommentar: Tidigare stora flockar av biätare: 18 ex i Hallarum Blekinge -81, 15-20 ex i Bålsta, Uppland -44, 16 ex i Norrköping 2001 och 15 ex i Hälsingland -84.

Två veckor med flyt

Två ettor, en tvåa, en trea och två fyror – det var vad Staffan Rodebrand fick larma mellan 12-26 maj från Öland!

– Roligast var utan tvekan alpseglaren, men ändå på nåt vis lite snopet, säger Rodret. Man hade förväntat sig en snabb men ändå lite lojt cirklande sak, ungefär som man ofta ser dem söderöver. I stället kommer en turbojet med spikrak kurs söderut framför en upptornande molnfront från väster.

Seglaren upptäcktes i samband med inventering av ängshök på mellersta Öland.

– Jag trodde först prickerna i norr var en lärkfalk på ingång så jag plockade in den i tuben och blev något paff när det visade sig vara något mycket mer spännande.

Gillsby mossar dyker upp allt oftare i larmrapporterna. En ny superlokal på norra Öland?

– Inte direkt, även om restaureringsarbeten gör att den blir bättre och bättre. Men den är välbevakad eftersom jag bor där, fortsätter Rodret. En mycket strategisk plats eftersom alla termikflygare på väg norr- eller söderut passerar rakt över. Öland är bara sex km brett här och jag bor mitt

på, med sikt åt alla håll och har närkoll på Gillsby mossar.

Vårens tyngsta obsar här – dvs eleonorafalken den 12 maj och ormörnen den 26 maj – gjordes också från den egna balkongen.

– Eleonorafalken fick jag syn på efter skränande larm från grågäss och vipor, berättar Rodret. Grundtipset pille fick snabbt ge vika när falken visade upp en streckat gulbrun buk och svarta undre vingtäckare. Den försvann snart lågt mot sydost, förmodligen med ett litet byte.

– Ormörnen höll jag på att missa och upptäckte den när den redan passerat, glidande söderut mobbad av en kråka. När kråkan sen släppte så började den cirkla och ställde sig rätt tyttla. Jag kunde sen följa den några kilometer när den jagande sakta drog sig vidare söderut.

Tyvär blev Rodret ensam om att få se de här tre arterna, medan en del hann dra på hans andra larm under hans två veckor med flyt, dvs på svartbent strandpipare, mindre skrikörn och stäpphök. – CORELL

Kommentar: Det finns 30 godkända fynd av alpseglare i Sverige. Senaste godkända obsar är från den 19 april 2003 vid Visby lasarett och den 29 april samma år vid Torslandaviken. Nio eleonorafalkar har godkänts sedan tidigare, senast den 9 september 2002 vid Nabben, Falsterbo. Fram till och med 2003 hade 71 ormörnar setts i landet.

En nilgås gav vitgump-snäppa i Malmö hamn i mitten av maj.

Foto: Mikael Nord

Rosenbergsk skruv gav bonus

Den 14 maj fick alla MöXare bråttom eftersom det dök upp en nilgås vid Swedechrome i Malmö hamn. Stefan Cherrug var en av dem som drog. När han hade tittat sig mätt på gåsen vände han sig om och spanade, så där som Erik Rosenberg har lärt oss att göra. På behagligt avstånd framför honom stod Skånes femte vitgump-snäppa! Fågeln blev ett riktigt dragplåster de närmaste dagarna och drog horder av skådare. Nästan 100 personer fick dessutom kryss.

Den 14 juli hittade Johan Stedt ännu en vitgump under Ottenbys fågelstations sedvanliga vadarinventering i Sandvik. Till saken hör att Johan 2003 – också den 14 juli(!) – hittade en vitgump på precis samma plats, sånär som på 30 meter.

– Visst kan det röra sig om samma fågel som setts på Öland, förutom i

Sandvik 2003 också i Beijershamn tidigare samma år men också 2002, säger Johan. Den tidigare fågeln gav ett stort intryck. Det gjorde inte årets, men man vet ju aldrig, avslutar han.

De följande dagarna kunde fågeln ses från plattformen intill Andfånget.

– CORELL

Kommentar: MöX är benämningen på artracet inom Malmö kommun. Sedan tidigare finns det 16 godkända fynd i Sverige av vitgump. Under 2000-talet har denna nordamerikanska vadare setts alla år utom två, 2000 och 2004.

Många kryssade vitgumpen i Skåne.

Foto: Richard Ek

Tjockfoten på klassisk mark i värmländska Hyn, kanske i samma fotspår som småtrappen 1999?

Foto: Dan Mangsbo

Tjockfot på klassisk mark

Den 19 maj spanade Dan Mangsbo efter fjällpipare vid Goops travbana i Värmland. Det var där han hittade småtrappen 1999. Den här gången blev det vare sig pipare eller trapp. Istället drog Dan in Värmlands andra tjockfot. Samma dag hittades en annan tjockfot vid Dragsmark i Bohuslän, men den fågeln mobbades av kråkor och försvann innan någon annan hann fram. Värmlandsfågeln däremot stannade vänligt kvar fram till och med söndagen den 22 maj och hann ses av många. – CORELL

Foto: Dan Mangsbo

Kommentar: Det finns sedan tidigare 35 godkända fynd av tjockfot i Sverige. Årets majfynd var båda andrafynd för respektive landskap. Värmlands första sågs 1960 och Bohuslans 1969.